

STUDIEPLAN

Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap (KRL)

Grunnstudier – emner på 100-nivå

Utgave 2003 II

Innhold

Innledning	s. 2
Overordnede mål	s. 4
Mål og innhold	s. 4
Faste emnekombinasjoner	s. 4
KRL 111 – Grunnstudier I	s. 4
KRL 112 – Grunnstudier II.....	s. 6
Frittstående emner	s. 7
KRL 101 – Bibelfag og didaktikk	s. 7
KRL 102 – Kristen tro og livstolkning	s. 9
KRL 103 – Religionsvitenskap, livssynskunnskap, livstolkning	s. 11
KRL 104 – Bibelfag og religionspedagogikk	s. 13
KRL 105 – Konfesjonskunnskap, kristen livstolkning i dag, religionsvitenskap	s. 14
Organisering og arbeidsformer	s. 16
Vurdering	s. 18
Vedlegg 1: Bibelutgaver og hjelpemidler	s. 20
Vedlegg 2: Godkjente hjelpemidler til avsluttende skriftlig eksamen	s. 21

Studieplan
Kristendoms-, religions- og livssynskunnskap
Fordypningsstudier (200-nivå)
Utgave 2003 II

Innhold:

Innledning	s. 2
Overordnede mål	s. 2
Mål og innhold	s. 3
Faste emnekombinasjoner:	s. 3
KRL211	s. 3
KRL212	s. 4
KRL213	s. 4
KRL214	s. 5
KRL215	s. 5
Frittstående emner:	s. 6
KRL 201 – Religion, antropologi og forståelse ...	s. 6
KRL 202 - Jesus Kristus i kristen gudstro	s. 8
KRL 203 - Reformatorisk kristendom: vekkelse, misjon, enhetsarbeid	s. 9
KRL 221 - Teologi og litteratur	s. 11
KRL 222 - Religion og etikk i møte med pluralisme og sekularisering	s. 12
Arbeidsformer	s. 15
Vurdering	s. 15
Vedlegg 1: Godkjente hjelpemidler til avsluttende skriftlig eksamen	s. 17
Vedlegg 2: Utvalgte forskrifter	s. 18

Det teologiske Menighetsfakultet
Gydaskveien 4 - Postadresse: Boks 5144 Majorstua, 0302 Oslo - Tlf 22 59 05 00
<http://www.mf.no>

FORDYPNINGSSSTUDIER (200-nivå)

Innledning

Fakultetet anbefaler 50 studiepoeng KRL på 100-nivå, eller tilsvarende, som grunnlag for fordypningsstudier i KRL.

Fordypningsstudiene i KRL består ordinært av tre emner på 200-nivå, hentet fra en liste med fem emner: KRL 201, 202, 203, 221 og 222. Hvert emne utgjør 10 studiepoeng. Normalt vil studenten bruke ett semester på fordypningsstudiene.

Den oppførte litteraturen tolker studieplanen med hensyn til omfang og fordypningsgrad. Tilfanget av pensumlitteratur er i prinsippet åpent. Det betyr at en student etter søknad kan legge opp annen litteratur med tilsvarende eller større omfang og fordypningsgrad. Fagseksjonene skal godkjenne litteratur som er valgt i stedet for den som er oppført nedenfor. En må søke skriftlig om slik godkjenning senest to måneder før eksamen.

Ved fakultetet inngår emnene på 200-nivå ordinært i fem faste emnekombinasjoner: KRL 211, 212, 213, 214 og 215. Men fordypningsstudier kan også bestå av frittstående emner. Frittstående emner får en annen form for vurdering enn de ordinære emnekombinasjonene (jf. nedenfor). Som frittstående emner på 200-nivå kan en også velge *Religion og estetikk 1 og 2* eller emner på 200-nivå fra *teologistudiet* (jf. egne studieplaner).

Overordnede mål

De felles overordnede målene for Grunnstudier I og II gjelder også for fordypningsstudiene. Fordypningsstudiene skal

- gi grundig kunnskap om Bibelen og om kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- gi kunnskap om andre religioner og livssyn som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- gi grunnlag for videre studier i kristendoms kunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi

I tillegg har fordypningsstudiene som overordnede mål

- å gi fordypning i teologiske og religionsfaglige emner som belyses tverrfaglig og settes inn i en aktuell sammenheng
- å stimulere til problemorientert læring og fremme evnen til selvstendig faglig refleksjon

Mål og innhold

De overordnede målene søkes realisert gjennom arbeid med tverrfaglige emner. Studiet skjer ut fra definerte hovedproblemstillinger. Disse er i planen angitt som strekpunkter.

FASTE EMNEKOMBINASJONER

For å få hjemmeeksamen som vurderingsform, må studentene velge én av de fem emnekombinasjonene: KRL 211, 212, 213, 214 eller 215. Innholdet i emnekombinasjonene framgår av de følgende oppstillingene. Til spørsmålet om emnekombinasjoner for teologistudenter, jf. studieplanen for teologi.

KRL 211: Religion, antropologi og forståelse, kristologi, reformatorisk kristendom	
KRL 201 – Religion, antropologi og forståelse	Delemner
	A) Religion og religiøsitet i dag
	B) Mennesket i kristen tradisjon og i moderne religiøsitet
	C) Forståelse og formidling
KRL 202 – Jesus Kristus i kristen gudstro (kristologi)	Jesus Kristus i kristen gudstro
KRL 203 – Reformatorisk kristendom: vekkelse, misjon, enhetsarbeid	A) Reformatorisk teologi
	B) Kirkens sendelse og enhet

KRL 212: Religion, antropologi og forståelse, kristologi, teologi og litteratur	
KRL 201 – Religion, antropologi og forståelse	Delemner
	A) Religion og religiøsitet i dag
	B) Mennesket i kristen tradisjon og i moderne religiøsitet
	C) Forståelse og formidling
KRL 202 – Jesus Kristus i kristen gudstro (kristologi)	Jesus Kristus i kristen gudstro
KRL 221 – Teologi og litteratur	Teologi og litteratur

KRL 213: Religion, antropologi og forståelse, kristologi, etikk og religiøs forandring	
KRL 201 – Religion, antropologi og forståelse	Delemner
	A) Religion og religiøsitet i dag
	B) Mennesket i kristen tradisjon og i moderne religiøsitet
	C) Forståelse og formidling
KRL 202 – Jesus Kristus i kristen gudstro (kristologi)	Jesus Kristus i kristen gudstro
KRL 222 – Religion og etikk i møte med pluralisme og sekularisering	A) Etikk og pluralitet
	B) Sekularisering og religiøs forandring

KRL 214: Kristologi, reformatorisk kristendom, teologi og litteratur	
	Delemner
KRL 202 – Jesus Kristus i kristen gudstro (kristologi)	Jesus Kristus i kristen gudstro
KRL 203 – Reformatorisk kristendom: vekkelse, misjon, enhetsarbeid	A) Reformatorisk teologi
	B) Kirkens sendelse og enhet
KRL 221 – Teologi og litteratur	Teologi og litteratur

KRL 215: Kristologi, reformatorisk kristendom, etikk og religiøs forandring	
	Delemner
KRL 202 – Jesus Kristus i kristen gudstro (kristologi)	Jesus Kristus i kristen gudstro
KRL 203 – Reformatorisk kristendom: vekkelse, misjon, enhetsarbeid	A) Reformatorisk teologi
	B) Kirkens sendelse og enhet
KRL 222 – Religion og etikk i møte med pluralisme og sekularisering	A) Etikk og pluralitet
	B) Sekularisering og religiøs forandring

FRITTSTÅENDE EMNER

KRL 201, 202, 203, 221 og 222 kan også velges som frittstående emner. Det samme gjelder Religion og estetikk 1 og 2 (KRL 223 og KRL 224) og emner på 200-nivå fra teologistudiet (jf. egne studieplaner).

KRL 201 – Religion, antropologi og forståelse

KRL 201 er organisert ut fra tre hoveddeler; *A: Religion og religiøsitet i dag, B: Mennesket i kristen tradisjon og i moderne religiøsitet, C: Forståelse og formidling.*

A. Religion og religiøsitet i dag

Det 20. århundret har medført store endringer i betingelsene for religion og teologi i vår kulturkrets. Mange har hevdet at religionen er i ferd med å utspille sin rolle. Samtidig er det tegn som synes å antyde at religion heller blir viktigere for folk flest. Det er imidlertid ikke sikkert at det er tradisjonell kirkelig religiøsitet som dermed får oppslutning. Dette er rammen for den som vil forstå og formidle kristendom og religion i dag. Det er også de perspektivene studiet skal legge til grunn i sitt arbeid med emnene kristologi og antropologi i Fellesdelen.

Studiet gir et kort møte med teori og erfaringsmateriale til spørsmålet om religion og kultur, samt et innblikk i hvilken rolle kristen tro kan spille i en aktuell livstolkning.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvilke sosiale, intellektuelle og åndshistoriske betingelser står religion og teologi overfor i Norge i dag?
- Hva er særlig aktuelle områder og problemer i samtidig religiøs livstolkning?
- Hvordan kan religion spille en konstruktiv rolle i samfunnsliv og oppdragelse?

LITTERATUR

- Krogseth, Otto: "Nyreligiøsiteten - i spenningsfeltet mellom avsakralisering og resakralisering : et kulturanalytisk perspektiv" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* / redaktør Arne Tord Sveinall og Leif Gunnar Engedal. [Oslo]: Egede institutt, 2000, s. 29-40
- Kraft, Siv Ellen: "New Age, sykdom og kroppsbilder i endring" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* / redaktør Leif Gunnar Engedal og Arne Tord Sveinall. [Oslo]: Egede institutt, 2000, s. 41-53
- Brunstad, Paul Otto: "Skrekkfilmens religiøse univers" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* / redaktør Arne Tord Sveinall og Leif Gunnar Engedal. [Oslo]: Egede institutt, 2000, s. 55-67
- Mikaelsson, Lisbeth: "'En voksende hjerteølge på Jorden" : kanaliserte budskap for en ny tid" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* / redaktør Arne Tord Sveinall og Leif Gunnar Engedal. [Oslo]: Egede institutt, 2000, s. 85-95
- Romarheim, Arild: "Familieukeblader som barometer på folkelig religiøsitet" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* / redaktør Arne Tord Sveinall og Leif Gunnar Engedal. [Oslo]: Egede institutt, 2000, s. 97-115
- Botvar, Pål Ketil: "Hvor individualisert er folkereligiøsiteten egentlig?" i *Troen er løs : bidrag til belysning av forholdet mellom folkereligiøsitet, nyreligiøsitet og kristen tro* /

redaktør Arne Tord Sveinall og Leif Gunnar Engedal. [Oslo]: Egede institutt, 2000, s. 139-157

B. Mennesket i kristen tradisjon og i moderne religiøsitet

Studiet reflekterer sider ved samtidens sosiale, åndshistoriske og religiøse kontekst. Dette innebærer at man reiser emner med aktuell relevans og spør hvordan disse belyses i teologiens kildetekster. Spørsmålet om mennesket er ett slikt spørsmål.

Studiet går inn på oppfatningen av mennesket i nyreligiøs tenkning. Man skal også arbeide med relevante bibelske tekster og perspektiver særlig fra Det gamle testamente. Studiet vil berøre teologisk refleksjon om mennesket blant oldkirkens teologer, og det vil utdype menneskesynets betydning i kristen etisk tenkning.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvordan oppfattes forholdet mellom mennesket og verden og mellom mennesket og Gud / det guddommelige i Bibelen, i kristen teologi og i nyreligiøs tenkning?
- Hvordan kan tekster fra Bibelen og fra oldkirkelig teologi bidra til aktuell kristen forståelse av mennesket?
- Hvordan reflektere etisk ut fra en kristen oppfatning av mennesket?

LITTERATUR

- L Sveinall, Arne Tord: "Et utvalg" i *Det virker jo*. Oslo: Credo, 1995, s. 13-30, 52-58, 97-141, 149-163
- Stordalen, Terje: "Et utvalg" i *Støv og livspust : mennesket i Det gamle testamente*. Oslo: Universitetsforl., 1994, s. 41-125, 136-168, 179-184 (Petit og noter er ikke pensum)
- * McCasland, S.V.: "Man, nature of, in the NT" i *The Interpreter's dictionary of the Bible : an illustrated encyclopedia* / redaktør George Arthur Buttrick, vol. 3. Nashville: Abingdon Press, 1962, s. 246-250
- * Taylor, Walter F.: "Humanity, NT view of" i *The Anchor Bible dictionary* / redaktør David Noel Freedman, vol. 3. New York: Doubleday, 1992, s. 321-325
- Henriksen, Jan-Olav og Gunnar Heiene: "Hele boka unntatt kap. 8" i *Moral og menneskeliv : et kristent perspektiv*. Kristiansand: Høyskoleforl., 1998, s. ikke angitt

C. Forståelse og formidling

Nyere forskning hevder at det ikke finnes forståelse som er uavhengig av perspektivet til den som forstår. Et slikt standpunkt kan begrunnes prinsipielt. Det kan også belyses materialt – f.eks. ved analyse av hvordan Kristus ble forstått i forskjellige perioder, eller hvordan ulike teologiske modeller slår ut i ulikt pedagogisk grunnsyn. Samtidig må et slikt standpunkt brynes mot erfaringen av at den saken som skal forstås, preger forståelsen i bestemte retninger. Forståelse og formidling finner sted i en spenning mellom sak og tolkende subjekt.

Studiet i denne bolken vil kort berøre spørsmål om forståelse og læring prinsipielt. Videre skal man studere kristusbilder i kunst fra visse perioder og i utvalgte kunstneriske arbeider. Man skal også arbeide med pedagogisk teori i lys av spenningen mellom en antroposentrisk og en teosentrisk tilnærming.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hva er forståelse, og hvordan henger forståelse, læring og formidling sammen?
- Hvordan forstås og formidles Kristus i utvalgte estetiske tradisjoner og arbeider?
- Hva innebærer et kristosentrisk og et antroposentrisk perspektiv på religionspedagogikken?

LITTERATUR

- * Wetlesen, Jon: "Samtale med tekster i lys av Gadammers hermeneutikk" i *Norsk filosofisk tidsskrift* 18 (1983), s. 219-244.
- Hellemo, Geir: "Kristus i den kirkelige kunst" i *Kristusbilder : kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film* / redaktør Olav Hognestad og Renate Banschbach Eggen. [Trondheim] ,: Tapir, 1992, s. 41-62
- Svare, Marit Hallset: "Kristus i ikontradisjonen : en lysbildeserie" i *Kristusbilder : kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film* / redaktør Olav Hognestad, Irene Bergheim og Renate Banschbach Eggen. [Trondheim] ,: Tapir, 1992, s. 139-155
- Kulset, Stig: "'Jesus de Montreal" (regi: Denys Arcand, Canada 1989) : en presentasjon av filmen og regissøren" i *Kristusbilder : kristustolkninger i litteratur, kirkekunst, musikk og film* / redaktør Olav Hognestad, Irene Bergheim og Renate Banschbach Eggen. [Trondheim] ,: Tapir, 1992, s. 157-167
- Arcand, Denys (regi). *Jesus of Montreal*. [Quebec]: Max Film Productions, 1989.
- L Asheim, Ivar: "Et utvalg" i *Orientering i religionspedagogikken*. Oslo: Institutt for kristen oppseding, 1970 eller senere opplag, s. 104-234

KRL 202 – Jesus Kristus i kristen gudstro

De oldkirkelige trosbekjennelsene har fulgt kristen tro i alle historiske faser. De står som de fremste uttrykkene for kirkens universelle enhet. Fellesdelens første emne tar innsteg til forståelse og formidling av kristen tro gjennom bekjennelsen til Jesus Kristus som sann Gud og sant menneske – slik den er gitt i rammen av bekjennelsen til den treenige Gud.

Studiet fokuserer kristusbekjennelsens bakgrunn i en rekke bibelske tekster og forestillinger. Videre skal man arbeide med dogmets teologiske historie og dets tolkning i aktuell, økumenisk systematisk teologisk sammenheng.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- På hvilke måter gir NT uttrykk for Jesu særstilling og egenart, og hvilke gammeltestamentlige tradisjoner kommer til anvendelse i den forbindelse? Hvordan kan forskjellige bibelske uttrykksformer ha betydning for kirkens bekjennelse til Jesus Kristus i dag?
- Hvordan ble bekjennelsen til Jesus som Kristus formet i kirkens første århundrer? Hvilken betydning har dette for vår aktuelle forståelse av Kristus-dogmet og for økumenisk arbeid dag?

LITTERATUR

- L Mettinger, Trygve N. D.: "Et utvalg" i *Namnet och närvaron : gudsnamn och gudsbild i böckernas bok*. Örebro: Libris, 1987, s. 13-55, 85-116, 123-146, 154-168
- L Weyde, Karl William: *Messias i Det gamle testamente*. Oslo: MF's litteraturtjeneste, 2002 (Kommer).
- L Brown, Raymond E.: *An introduction to New Testament Christology*. New York: Paulist Press, 1994.
- * Aalen, Sverre: "Jesu kristologiske selvbevissthet : et utkast til en "jahvistisk kristologi"" i *Tidsskrift for teologi og kirke* 40 (1969), s. 1-18.
- Skarsaune, Oskar: "Et utvalg" i *Troens ord : de tre oldkirkelige bekjennelsene*. Oslo: Luther, 1997, s. 25-240
- "Et utvalg" i *Vi bekjenner den ene tro : en økumenisk utlegning av den apostoliske tro, slik den bekjennes i den Nikensk-konstantinopolitanske trosbekjennelse (381)*. Oslo: Verbum, 1994, s. 13-118 (Greske og latinske kildetekster er ikke pensum)
- * Austad, Torleiv: "Gud i Jesus Kristus : Jesu oppstandelse som kristologiens utgangspunkt" i *Jesustolkningar idag : tio teologer om kristologi*. Stockholm: Verbum, 1995, s. 119-143
- * Jeanrond, Werner: "På väg mot en kristologi idag" i *Jesustolkningar idag : tio teologer om kristologi*. Stockholm: Verbum, 1995, s. 235-262
- * Jørgensen, Knud, Tormod Engelsviken og Jan-Martin Berentsen: "Grunntrekk i misjonens teologi" i *Missiologi i dag / redaktør Knud Jørgensen, Tormod Engelsviken og Jan-Martin Berentsen*. Oslo: Universitetsforl., 1994, s. 173-185
- * Bediako, Kwame: "Biblical christologies in the context of african traditional religions" i *Sharing Jesus in the Two Thirds world : evangelical Christologies from the contexts of poverty, powerlessness and religious pluralism / redaktør Vinay Samuel og Chris Sugden*. Grand Rapids, Mich.: Eerdmans, 1984, s. 81-121

KRL 203 – Reformatorisk kristendom: vekkelse, misjon, enhetsarbeid

Protestantiske kirkesamfunn – eksemplifisert ved lutheranere og metodister – oppstod ved at forsøk på å reformere ”moderkirken” ikke førte frem, slik at det i stedet oppstod nye kirkesamfunn. Dette utgangspunktet har ført til at protestantiske kirker ofte har vært mer opptatt av å begrunne nødvendigheten av den kirkesplittelse som skjedde da de oppstod, enn av å overvinne denne splittelsen. Samtidig har disse kirkene gjort erfaringer gjennom vekkelse og misjonsarbeid som klart viser nødvendigheten av et arbeid for å overvinne unødvendig kirkesplittelse.

I dette emnet arbeides det først med reformasjonens grunnleggende periode, 1500-tallet. Deretter studeres to sterke vekkelsesbevegelser på 1700-tallet; pietismen på luthersk hold og metodismen på anglikansk. Vekkelsene resulterte i fornyet misjonsengasjement, men også i øket motivasjon for enhetsarbeid. Siste del av emnet er derfor viet misjon og økumenikk.

A. Reformatorisk teologi

Både lutherdom og metodisme startet som reformbevegelser innen henholdsvis Den romersk katolske og Den anglikanske kirke. Utgangspunktet var ikke kirkesplittelse, men fornying av kirken knyttet opp mot Bibelen og det som ble forstått som den oldkirkelige tradisjon.

Samtalene om teologi og reformer førte imidlertid ikke frem, og endte med brudd.

Studiet gir en innføring i bakgrunn, forutsetninger for og det sentrale innhold i de reformer som ble fremtvunget. Dette innebærer en drøfting av sentrale lærepunkter som rettferdiggjørelsen, helliggjørelsen, Skriften, sakramentene og Kirken.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hva var de teologiske, kulturelle og politiske forutsetninger for den lutherske og metodistiske reform?
- Hva er innholdet i læren om rettferdiggjørelse og helliggjørelse i de to tradisjoner?
- Hvilken betydning tilkjenner de to tradisjonene den oldkirkelige lære?
- Hvilken rolle spilte Skriften i arbeidet med kirkelige reformer?
- Hvordan preget den pietistiske veknelsen luthersk kristendomsoppfatning?

LITTERATUR

McGrath, Alister E.: "Et utvalg" i *Reformation thought : an introduction*. 3rd ed. Oxford: Blackwell, 1999, s. 1-234, 249-260

Runyon, Theodore: "Et utvalg" i *The new creation : John Wesley's theology today*. Nashville, TN: Abingdon Press, 1998, s. 26-101

Davies, Rupert E.: "Et utvalg" i *Methodism*. Rev. ed. London: Epworth Press, 1976, s. 22-80

* Spener, Philipp Jakob: "Et utvalg" i *Fra pietismens tid* / redaktør Olav Hagesæther. Oslo: Lutherstiftelsen, 1969, s. 35-84

B. Kirkens sendelse og enhet

1700-tallets vekkelser medførte endringer i de protestantiske kirkenes spiritualitet og teologi, og ikke minst en fornyelse av misjonstanken. Man så nå faren for å "eksportere" europeisk kirkesplittelse til misjonskirken, og også det skadelige i at ulike kirkers misjon motarbeidet hverandre. Dette praktiske utgangspunktet førte til økt teologisk arbeid med spørsmålene om kirkens vesen og kirkens enhet, og i det 20. århundre resulterte dette i moderne økumenisk arbeid.

Studiet gir en innføring i denne historiske utviklingen, først ved å presentere misjonstankens utvikling siden 1500-tallet, dernest ved å presentere hovedbevegelsene innen moderne økumenikk, og noen utvalgte økumeniske dokumenter.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hva var hovedtankene i 1700-tallets lutherske og anglikanske misjonstenkning, og hvilke konkrete utslag fikk disse nye tankene?
- Hvordan førte misjonsengasjement til enhetsarbeid?
- Hvilke teologiske tilnærminger til kirkens enhet har vært virksomme i det 20. århundres økumeniske arbeid, og hvilke konkrete resultater har det ført til i økumeniske dokumenter og avtaler?

LITTERATUR

"Et utvalg" i *Missiologi i dag* / redaktør Knud Jørgensen, Tormod Engelsen og Jan-Martin Berentsen. Oslo: Universitetsforl., 1994, s. 110-170, 202-242

* Engelsen, Tormod: "Kristent enhetsarbeid" i *Kristne kirker og trossamfunn* / redaktør Peder Borgen og Brynjar Haraldsø. Trondheim: Tapir, 1993, s. 289-305

* Meistad, Tore: "Et utvalg" i *Frelsens veg : teologi og etikk i wesleyansk tradisjon*. Alta: Alta lærerhøgskole, 1992, s. 353-377

* Wainwright, Geoffrey: "Et utvalg" i *Methodists in dialogue*. Nashville, Tenn.: Kingswood Books, 1995, s. 13-19, 109-139

- * Tjørhom, Ola: "Økumeniske læresamtaler som mellomkirkelig arbeidsform" i *Snart enige? : glimt fra samtaler mellom forskjellige kirkesamfunn* / redaktør Rolf Tofte. Oslo: Verbum, 1992, s. 7-12
 - * Tveit, Olav Fykse: "Synlig kirkelig fellesskap - bare en drøm?" i *Snart enige? : glimt fra samtaler mellom forskjellige kirkesamfunn* / redaktør Rolf Tofte. Oslo: Verbum, 1992, s. 70-77
- Nådens fellesskap : rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke.* Oslo: Kirkens informasjonstjeneste, 1994.
- Dåp, nattverd og embete.* [Oslo]: Verbum, 1983.

KRL 221 – Teologi og litteratur

Bibelen er et viktig litterært verk i vår kultur. Dens litterære og kulturelle dimensjoner har i nyere tid stått sentralt i refleksjon over sammenhenger mellom litteratur og teologi. Dette fagområdet har to viktige impulser: På den ene siden analyserer man nyere skjønnlitteratur som bearbeidelse av teologisk og religiøs tematikk. På den andre siden tar man i bruk litterær analyse i tolkningen av Bibelen. I begge tilfeller er det et premiss at poesi og skjønnlitteratur har en særlig evne til å fange inn religiøs problematikk og livsfølelse.

Studiet skal dels beskjeftige seg med forholdet mellom teologi og litteratur generelt. Dels skal man også arbeide med en litterær lesning av to bibelske bøker – Jobs bok og Markus-evangeliet.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvordan har man tilrettelagt forholdet mellom litteratur og religion, og hvordan kan dette bidra til å forstå og formidle religion og teologi i dag?
- Hvordan reflekteres religion og kristen tro i nyere skjønnlitteratur og film?
- Hvordan kan ulike lese måter gi impulser til forståelse og anvendelse av Jobs bok og av Markusevangeliet?

LITTERATUR

- * Stordalen, Terje: "Innledning til mellomfagets valgdelt B" i *Mellomfagstillegget i kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering : kopisamling til Valgdelt B.* Studieplan-utg. [Oslo]: Det teologiske Menighetsfakultet Studieløp for kristendomskunnskap, 2001, s. ikke angitt
- Sørbo, Jan Inge: "Et utvalg" i *Essay om teologi og litteratur.* Oslo: Samlaget, 1994, s. 209-315
- L Bjerg, Svend: "Et utvalg" i *Litteratur og teologi : transfigurationer.* Århus: Anis, 1988, s. 11-94
- * Blixen, Karen: "Babettes gjestebud" i *Skjebneanekdoter.* Oslo: Gyldendal, 1989 og senere opplag, s. 20-54
- Axel, Gabriel og Karen Blixen. *Babette's feast.* Danmark: Orion Pictures, 1988.
- "Jobs bok" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente.* Oversettelse 1978. [Oslo]: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 og senere opplag, s. ikke angitt
- L Eaton, J. H.: "Et utvalg" i *Job.* Sheffield: JSOT Press, 1985 og senere opplag, s. 31-60, 62-68

- * Habel, Norman C.: "2. The narrative plot" i *The Book of Job : a commentary*. Philadelphia: Westminster Press, 1985, s. 25-35
- * Habel, Norman C.: "fra 4. Literary features and their significance" i *The Book of Job : a commentary*. Philadelphia: Westminster Press, 1985, s. 42-53
- * Clines, David J. A.: "The arguments of Job's three friends" i *Art and meaning : rhetoric in Biblical literature* / redaktør David M. Gunn, Alan J. Hauser og David J. A. Clines. Sheffield: JSOT Press, 1982, s. 199-214
- * Mettinger, Trygve N. D.: "Job och hans Gud" i *Namnet och närvaron : gudsnamn och gudsbild i böckernas bok*. Örebro: Libris, 1987, s. 169-191
"Markus evangelium" i *Bibelen : det Gamle og det Nye testamente*. Oversettelse 1978. [Oslo]: Det Norske bibelselskaps forlag, 1978 eller senere opplag, s. ikke angitt
- Smith, Stephen H.: *A lion with wings : a narrative-critical approach to Mark's gospel*. Sheffield: Sheffield Academic Press, 1996.
- * Lasine, Stuart: "Job and his friends in the modern world : Kafka's the trial" i *The Voice from the whirlwind : interpreting the book of Job* / redaktør Leo G. Perdue og W. Clark Gilpin. Nashville: Abingdon Press, 1991, s. 144-155
- * Spilling, Gunnar: "Fra Job til Faust" i *Kirke og kultur* 59 (1954), s. 436-444.

KRL 222 – Religion og etikk i møte med pluralisme og sekularisering

Religion og etikk står i dag overfor en rekke utfordringer. Overleverte tradisjoner har ikke uten videre løsningen i møte med endrede situasjoner og nye etiske spørsmål. Dessuten utfordres tradisjonell religion og etikk av alternative syn. Dette krever at man setter seg inn i disse utfordringene, og at man spør hvordan et moderne samfunn kan løse de vanskelighetene som ligger i situasjonen. KRL 222 nærmer seg problemfeltet ved å spørre hvordan religions- og livssynsmangfoldet er en utfordring til etisk refleksjon og ved å analysere sammenhengen mellom dette mangfoldet og de sosiale prosessene vi gjerne kaller sekularisering.

Emnet er organisert i to deler, *A: Etikk og pluralitet* og *B: Sekularisering og religiøs forandring*.

A. Etikk og pluralitet

Hva er ulikheter og sammenhenger mellom ulike religioner og livssyn? Finnes det felles verdier? Hvordan kan man argumentere etisk i et pluralistisk samfunn?

Studiet fokuserer møtet mellom ulike livssyn i en pluralistisk kultur. Det tar også opp utfordringene til religion og etikk i et flerkulturelt samfunn, og det gir innblikk i etisk refleksjon knyttet til ett bestemt saksområde: bioteknologi.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hvordan utvikles og brytes ulike oppfatninger av mennesket og verden mot hverandre i en moderne sammenheng?
- Hva slags utfordringer innebærer moderne, religiøs og etisk pluralisme for kristen teologi, og hvordan kan man begrunne kristen etikk i en slik situasjon?
- Hva slags utfordringer innebærer moderne bioteknologi og menneskerelaterte vitenskaper for en teologisk forståelse av mennesket.

LITTERATUR

Bråkenhielm, Carl Reinhold: *Människan i världen : om filosofi, teologi och etik i våra världsbilder*. 3. omarb. uppl. Uppsala: Almqvist & Wiksell, 1994.

Kværne, Per: "Religionene og etisk pluralisme" i *Mange religioner - én etikk?* / redaktør Lars Østnor. Oslo: Universitetsforl., 1995, s. 11-20

Klausen, Arne Martin: "Det fellesmenneskelige og kulturrelativt : et sosialantropologisk perspektiv" i *Mange religioner - én etikk?* / redaktør Lars Østnor. Oslo: Universitetsforl., 1995, s. 21-35

Asheim, Ivar: "Religion og etikk i teologisk lys" i *Mange religioner - én etikk?* / redaktør Lars Østnor. Oslo: Universitetsforl., 1995, s. 39-56

* Asheim, Ivar: "Et utvalg" i *Øyet og horisonten : grunnproblemer i aktuell etikkdebatt*. Oslo: Universitetsforlaget, 1991, s. 27-59

Heiene, Gunnar og Maud Marion Laird Stenseng: "Hva er etisk pluralisme?" i *Etisk pluralisme i Norden* / redaktør Lars Østnor. Kristiansand: Høyskoleforl., 2001, s. 47-68

Østnor, Lars: "Konsens eller dissens? : etikkteoretiske perspektiver på den nordiske befolkningens etikk" i *Etisk pluralisme i Norden* / redaktør Lars Østnor. Kristiansand: Høyskoleforl., 2001, s. 117-135

Østnor, Lars: "Finnes det grenser for akseptabelt, etisk mangfold i Norden?" i *Etisk pluralisme i Norden* / redaktør Lars Østnor. Kristiansand: Høyskoleforl., 2001, s. 199-216

Heiene, Gunnar: "Gudstro, religion og etikk i et pluralistisk samfunn" i *Etisk pluralisme i Norden* / redaktør Lars Østnor. Kristiansand: Høyskoleforl., 2001, s. 265-289

og enten:

"Et utvalg" i *Mer enn gener : utredning om bioteknologi og menneskeverd*. [Oslo]: Kirkerådet, 1989, s. 3-63

eller:

Christoffersen, Svein Aage: "What is bioethics?" i *Life and death : moral implications of biotechnology* / redaktør Viggo Mortensen. Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995, s. 2-8

Østnor, Lars, Jaana Hallamaa, Svend Andersen, Björn Björnsson, Gert Nilsson og Lars Thunberg: "The lutheran approach to bioethics" i *Life and death : moral implications of biotechnology* / redaktør Viggo Mortensen. Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995, s. 9-34

Niekerk, Kees van Kooten og Per Sundström: "Genetic counselling and prenatal diagnosis : an exchange between a medical doctor and a theologian" i *Life and death : moral implications of biotechnology* / redaktør Viggo Mortensen. Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995, s. 36-40

Björnsson, Björn og Lena Kjems: "In vitro fertilization : a letter to a childless couple" i *Life and death : moral implications of biotechnology* / redaktør Viggo Mortensen. Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995, s. 41-49

Østnor, Lars og Anne-Marie Thunberg: "Fertilized eggs and pre-implantation diagnosis : a letter to a medical researcher" i *Life and death : moral implications of biotechnology* / redaktør Viggo Mortensen. Geneva: Published for the Lutheran World Federation by WCC Publications, 1995, s. 50-63

B. Sekularisering og religiøs forandring

Mangfoldet i religion og livssyn er dels betinget av at religion og religiøs overbevisning mister innflytelse over offentlige livsområder – selv om de får stor oppmerksomhet både i media og i menneskers privatliv. Selve mangfoldet bidrar dessuten ytterligere til denne prosessen, som vi kaller sekularisering.

Studiet fokuserer de sosiale prosessene som påvirker utviklingen av religion og religiøse uttrykk i et moderne samfunn, med basis i religionssosiologisk teori. Dette danner bakgrunn for å vurdere hvorvidt nyreligiøsiteten i dag kan ses som en følge av sekulariserings- og pluraliseringsprosessene i Vesten.

Arbeidet med emnet skal gi forståelse for følgende hovedproblemstillinger:

- Hva er forholdet mellom sekularisering og pluralisering?
- Hva er betingelsene for at religiøs overbevisning kan få gjennomslag og opprettholdes i et moderne samfunn?
- Hvordan kan en si at nyreligiøse fenomener gjenspeiler sentrale trender i moderne kultur- og samfunnsutvikling?

LITTERATUR

Berger, Peter L.: *The sacred canopy : elements of a sociological theory of religion*. New York: Anchor Books / Doubleday, 1967 eller senere opplag. (Finnes også i dansk oversettelse).

L Repstad, Pål: "Et utvalg" i *Mellom himmel og jord : en innføring i religionssosiologi*. 2. oppl., utv. utg. Oslo: Gyldendal, 1984, s. 9-53

* Repstad, Pål: "Pluralisme og religion : paradigmeskifte i religionssosiologien?" i *Tidsskrift for kirke - religion - samfunn*, no. 7 (1994), s. 150-163.

* Martin, D.: "The secularisation issue : prospect and retrospect" i *British journal of sociology* 42 (1991), s. 465-474.

* Martin, David: "Sosiologi og teologi" i *Religionsfag - samfunnsfag* / redaktør Gustav Erik Gullikstad Karlsaune. [Trondheim]: Tapir, 1994, s. 109-121

Romarheim, Arild: "Et utvalg" i *Kristus i Vannmannens tegn : nyreligiøse oppfatninger av Jesus Kristus*. Rev. utg. Oslo: Credo, 1994, s. 87-156

* Arlebrand, Håkan: "Hvor ble det av New Age?" i *Brytninger i en ny tid* / redaktør Audun Mosevoll. Bergen: NLA-forlaget, 1996, s. 7-20

* Rothstein, Mikael: "New Age-bevægelsen : tradition og fornyelse i den religiøse subkultur" i *Politikens bog om religioner & religiøse bevægelser : trossamfund der præger verden i dag* / redaktør Mogens Müller. København: Politiken, 1996, s. 372, 374-376, 378-397

Arbeidsformer

Arbeidsformer og vurdering skal bidra til at studentene får en aktiv læringsprosess gjennom hele studiet.

Arbeidsmåtene vil veksle mellom selvstudium, seminar og forelesninger. I seminar kan studenter skrive oppgaver, gi respons til hverandre og får veiledning av lærer. Vi anbefaler at studentene på eget initiativ danner grupper, bl.a. for å skrive oppgaver.

Som ressursbok om arbeidsmåter i studiet brukes Olga Dysthe, Frøydis Hertzberg og Torlaug Løkensgard Hoel: *Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt forlag as 2000.

Vurdering

Det vil foregå en fortløpende vurdering av studentene og deres studieinnsats, men også av studietilbudene: av undervisning og veiledning, studieplaner osv.

I den avsluttende, formelle vurderingen av studentene brukes en karakterskala fra A (best) til E (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått.

Klage på karakter

For spørsmål om klage på karakter, se forskrift for klagebehandling (vedlegg 2)

Vurderingskriterier

Den avsluttende vurderingen tar sikte på å prøve kandidatens evne til å identifisere lærestoffet som er relevant for oppgaven, og hennes eller hans ferdighet i å gjøre rede for, vurdere og formulere innsikt i dette stoffet. Det legges betydelig vekt på evne til å arbeide problemorientert. Det innebærer at lærestoffet ikke bare refereres, men stilles inn i rammen av en problemstilling.

Vurdering med avsluttende skriftlig hjemmeeksamen

Studenter som tar en av de faste emnekombinasjonene (KRL 211-215), går opp til en avsluttende skriftlig hjemmeeksamen og en påfølgende muntlig prøve. De to prøvene vurderes hver for seg. På grunnlag av disse prøvene fastsettes en endelig karakter.

Skriftlig hjemmeeksamen

Skriftlig hjemmeeksamen er en prøve av en ukes varighet (f.eks. fra mandag kl. 09.00 til neste mandag kl. 09.00). Som regel formuleres oppgavene med utgangspunkt i ett av de hovedproblemområder som studieplanen angir. Materiale for å besvare oppgaven kan hentes fra ulike emner. Det kan gis alternative oppgaver.

Grunnlaget for å besvare oppgaven til hjemmeeksamen finnes i den oppsatte pensumlitteraturen. Kandidatene kan også bruke annen litteratur som er relevant.

Besvarelsen ved hjemmeeksamen skal ha en lengde på maksimalt 6000 ord. Den leveres normalt i maskinskrevet stand i 2 eksemplar.

For lange oppgaver vil kunne bli trukket i karakter. Eksamensbesvarelsen skal være et selvstendig arbeid. Det gis ikke eksamensveiledning etter at oppgavene til hjemmeeksamen er kunngjort.

Muntlig eksamen

Ved muntlig eksamen skjer det først og fremst en prøving av kandidatens oversikt over lærestoffet, dels også av evnen til å bruke stoffet i en saksfremstilling innenfor de problemområder studieplanen angir.

Muntlig eksamen kan også brukes til å utdype besvarelsen fra skriftlig hjemmeeksamen.

Muntlig eksamen varer i inntil 30 minutter. Fakultetet stiller eventuelle hjelpemidler til rådighet.

Samlet karakter

Samlet karakter fastsettes på basis av karakteren for hjemmeeksamen og for den muntlige prøven. Begge eksamener må tas i samme semester. Skriftlig hjemmeeksamen må være bestått for å få gå opp til muntlig eksamen. Muntlig eksamen må være bestått for å få utregnet samlet karakter og få vitnemål for bestått eksamen i fordypningsstudiene.

Skriftlig og muntlig karakter regnes sammen slik at skriftlig hjemmeeksamen teller to tredeler og muntlig eksamen teller én tredel.

Vurdering med avsluttende skriftlig eksamen (klausurprøve)

Studenter som tar ett eller flere frittstående emner, går opp til en avsluttende skriftlig eksamen (klausurprøve) i hvert emne. Emner på 10 studiepoeng prøves med en skriftlig eksamen på 4 timer. Hvert emne får en separat karakter.

Eksamen i to emner kan slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Evaluerings av studietilbudene

Studenter og lærere skal være med på en fortløpende evaluering av studietilbudene. Dette er en del av fakultetets system for å sikre og utvikle kvaliteten i utdanningen.

Godkjente hjelpemidler ved avsluttende skriftlig eksamen (klausurprøve)

Se vedlegg 1

Vedlegg 1

Godkjente hjelpemidler til avsluttende skriftlig eksamen (klausurprøve)

Bibelutgaver:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad. Før eksamen skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

G. Johnstad (red.): *Evangeliesynopse*, Oslo: Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

G. Johnstad: *Ord i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1987, til NO 78/85 bokmål

O. Grip: *Ord i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1992, til NO 78/85 nynorsk

K.G.: *Bibel-ordbok*, Oslo: Arne Gimnes 1934 eller senere, til NO 30

E. Lehmann: *Ordbok for det Nye testamentet*, Oslo: Lutherstiftelsen 1955, til NT av NN 38

A. Kvalbein: *Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift*, Oslo: Norsk Bibel 1992, til NB 88

To av de nevnte bibelutgaver samt synopsen lånes ut. Bibelordbøker og eventuelt andre bibelutgaver må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.

Utvalgte forskrifter

1. STUDENTENES PLIKTER OG RETTIGHETER

Den som blir innskrevet som student ved Menighetsfakultetet, er automatisk også medlem av Studentsamskipnaden, med de plikter og rettigheter dette innebærer.

Frister for oppmelding til eksamen o.l. blir kunngjort i forelesningskatalogen.*

Studenter som avbryter sitt studium for mer enn ett semester eller for godt, skal sende skriftlig melding om dette til fakultetet.

En student som har gjort seg skyldig i grovt brudd mot de bestemmelser som gjelder på fakultetet eller i uverdige adferd som i betydelig grad kan skade fakultetet i det allmenne omdømme, kan utvises for en tid eller for alltid.

2. FORSKRIFTER FOR EKSAMENSKANDIDATER

Oppmelding til eksamen, annullering av oppmelding

Oppmelding skjer skriftlig via semesterregistreringsarket.* For å få melde seg opp til eksamen, må en ha betalt semesteravgift.

Annullering av eksamensoppmelding må skje skriftlig og mottas innen en uke før prøven i vedkommende fag.

Studenter som ikke møter til eksamen eller trekker seg etter annulleringsfristens utløp, regnes for å ha fremstilt seg til eksamen når gyldig forfallsgrunn ikke foreligger.

Alminnelige bestemmelser ved eksamensprøver

- a. Eksamenskandidatene må møte i god tid før prøven, og i tilfelle sykdom eller annen hindring melde fra om dette så snart som mulig. Om noen møter fram først etter at oppgaven er opplest/utdelt, kan vedkommende ikke delta i dagens prøve, men kan etter søknad gis adgang til å gå opp til utsatt prøve.
- b. Ingen notater må medbringes eller nyttes ved prøvene.
- c. Under prøven må ingen form for meddelelse finne sted mellom eksamenskandidatene uten gjennom inspektør.
- d. Ingen eksamenskandidat må forlate sin plass under prøven unntatt når vedkommende går ut sammen med en inspektør. En inspektør kan følge høyst 2 personer av gangen ut av eksamenslokalet.
- e. Ingen eksamenskandidat må forlate eksamenslokalet før tidligst en time etter at oppgaven er opplest/utdelt.
- f. Ved opphold utenfor eksamenssalen må ingen samtale om oppgaven eller overhodet om teologiske emner finne sted, verken med inspektøren eller mellom eksamenskandidatene innbyrdes.
- g. Besvarelsen innleveres senest når tiden er ute, uten hensyn til om den er fullført eller ikke.
- h. Den som har avlagt de skriftlige prøver, kan ikke unndra seg sensur for disse.
- i. Dersom noen overveier å trekke seg fra prøven, skal vedkommende først konferere med enten dekanus, undervisningsleder eller studieveileder, avdelingsleder eller faglærer.

*Deltidsstudentene med undervisning fredager/lørdager blir automatisk oppmeldt til eksamen ved innbetaling av semesteravgift.

- j. Den som trekker seg fra en prøve, har ikke adgang til å gå opp til ny prøve ved begynnelsen av det påfølgende semester, men henvises til de følgende ordinære eksamener.

Eksamensbesvarelsene

- a. Besvarelsene ved skriftlige klausurprøver føres inn på særlige innføringsark, som eksamenskandidatene får utlevert.
- b. Oppgavens ordlyd skrives av etter det utdelte oppgaveark og føres på besvarelsens tittelside. Under dette skrives det kandidatnummer en har fått tildelt, dato, men ikke noe navn.
- c. Fakultetet kan etter søknad gi adgang til å levere eksamensbesvarelses avfattet på et av de vanlige fremmedspråk. Søknad om dette må leveres sammen med eksamensoppmeldingen.
- d. Dersom en besvarelse er vanskelig å lese på grunn av utydelig håndskrift, forkortelser og lignende, må eksamenskandidaten være forberedt på ikke å få sensur.
- e. Det er ikke adgang til å føre inn eksamensbesvarelses med blyant.

Sykdom under eksamensarbeid og eksamen, kontinuasjon

- a. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å levere inn skriftlige hjemmearbeider til fastsatt tid og så snart som mulig sender inn en legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan vedkommende gis utsettelse med innleveringen. Av legeerklæringen må det gå tydelig fram i hvilket tidsrom studenten har vært sykmeldt, og om sykmeldingen var hel eller delvis. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen.
- b. Dersom en student på grunn av sykdom eller tvingende velferdsgrunner er hindret fra å møte til en prøve og så snart som mulig sender inn legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge vedkommende prøve ved kontinuasjon (utsatt prøve). Av legeerklæringen må det gå tydelig frem i hvilket tidsrom studenten er sykmeldt. Legeerklæringer og velferdsgrunner godkjennes av undervisningsadministrasjonen. Kontinuasjonsprøve skal holdes så snart studentens helse og forholdene forøvrig tillater det, om mulig innen det samme semester.
- c. Dersom en student blir syk under eksamen, må det som er utarbeidet av besvarelsen, innleveres til sensur før vedkommende forlater eksamenslokalet. I motsatt fall regner en at vedkommende har trukket seg fra eksamen. Dersom vedkommende innen en uke innsender legeerklæring som blir godkjent av fakultetet, kan studenten gis adgang til å avlegge prøven ved kontinuasjon (utsatt prøve) etter samme bestemmelser som i pkt. b. Legeerklæringer godkjennes av undervisningsadministrasjonen.

3. FORSKRIFT FOR KLAGEBEHANDLING

(Jfr. Lov om universiteter og høyskoler §51 og §52)

§1 Klage over formelle feil ved eksamen

Den som har vært oppe til eksamen eller prøve, kan klage over formelle feil innen tre uker etter at han eller hun er eller burde være kjent med det forhold som begrunner klagen. Slik klage avgjøres av styret selv eller av styrets klagenemnd på vegne av styret.

Hvis det er begått feil som kan ha hatt betydning for studentens prestasjon eller bedømmelsen av denne, skal sensurvedtaket oppheves. Hvis feilen kan rettes opp ved ny sensur av

innleverte arbeider, foretas ny sensurering. I motsatt fall holdes ny eksamen eller prøve med nye sensorer. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan påklages etter reglene i § 2.

Er krav om begrunnelse for eller klage over karakterfastsettingen framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Finner styret eller styrets klagenemnd at det er begått formelle feil, og det er rimelig å anta at dette kan ha hatt betydning for en eller flere kandidaters prestasjon eller bedømmelse av denne, kan det bestemmes at det skal foretas ny sensurering eller holdes ny eksamen eller prøve.

§ 2 Begrunnelse for og klage over karakterfastsetting

Studenten har rett til å få en begrunnelse for karakterfastsettingen av sine prestasjoner. Ved muntlig eksamen eller bedømmelse av praktiske ferdigheter må krav om slik begrunnelse framsettes umiddelbart etter at karakteren er meddelt. Ved annen bedømmelse må krav om begrunnelse framsettes innen én uke fra kandidaten fikk kjennskap til karakteren, dog aldri mer enn tre uker fra karakteren ble kunngjort.

Begrunnelse skal normalt være gitt innen to uker etter at kandidaten har bedt om dette. I begrunnelsen skal det gjøres rede for de generelle prinsipper som er lagt til grunn for bedømmelsen og for bedømmelsen av kandidatens prestasjon. Begrunnelse gis muntlig eller skriftlig etter sensors valg.

Hvis det er gitt skriftlige retningslinjer for bedømmelsen, skal disse være tilgjengelig for studentene etter at karakterer er fastsatt.

En student kan klage skriftlig over karakteren for sine egne prestasjoner innen tre uker etter at eksamensresultatet er kunngjort. Ny sensurering skal da foretas. Er krav om begrunnelse for karakterfastsettingen eller klage over feil ved oppgavegiving, eksamensavvikling eller gjennomføring av sensuren framsatt, løper klagefristen etter denne paragraf fra studenten har fått begrunnelsen eller endelig avgjørelse av klagen foreligger.

Ved ny sensurering benyttes nye sensorer. Endring kan gjøres både til gunst og til ugunst for klager. Hvis den endelige karakter er fastsatt på grunnlag av både skriftlig og muntlig prøve, og klager får medhold i klage på sensuren over den skriftlige del av eksamenen, holdes ny muntlig prøve til fastsetting av endelig karakter.

Bedømmelse av muntlig prestasjon eller annen bedømmelse som på grunn av prøvens art ikke lar seg etterprøve, kan ikke påklages. Forprøver kan bare påklages når eksamen ikke er bestått. Karakterfastsetting ved ny sensurering etter denne paragraf kan ikke påklages.

Innledning

Nye grader

Stortinget vedtok i 2001 å innføre nye grader for universiteter og høyskoler. Gradene cand.mag. og cand.philol. erstattes av de internasjonale gradene *bachelor* og *master*. Gradene bygges opp av emner og emnegrupper. Et emne kan settes sammen av flere delemner og er den minste enhet som kan gi uttelling i studiepoeng. En emnegruppe er en samling av emner fra ett eller flere fag som gjennom en studieplan er definert som en samlet enhet. Et fag er en samling emner som er beslektet og som derfor er samlet under en egen fagbetegnelse. Kristendomskunnskap og teologi er fagbetegnelser, mens KRL er betegnelse på en emnegruppe.

Den gamle forskjellen mellom grunnfag og mellomfag erstattes av to forskjellige fordypningsnivå: 100-nivå svarer til tidligere grunnfag, mens 200-nivå svarer til tidligere mellomfag. 500-nivå uttrykker fordypningen innenfor en mastergrad, og svarer til det gamle hovedfagsnivået.

Omfanget av et studium ble tidligere målt i vekttall. 20 vekttall svarte til ett års studium. Innenfor de nye gradene regnes omfanget i studiepoeng. Ett års studium på heltid tilsvarer 60 studiepoeng (ECTS-poeng).

Innføringen av nye grader forutsetter at det også tas i bruk arbeids- og vurderingsformer som i større grad aktiviserer studentene (jf. nedenfor).

Rammebestemmelser

Graden *bachelor* oppnås etter 3 års studium. Det vil si at kravet til omfang er 180 studiepoeng. For å få bachelorgraden utstedt fra Det teologiske Menighetsfakultet, er det et vilkår at minst 30 av de avlagte studiepoengene er avlagt ved Menighetsfakultetet. I de 180 studiepoengene inngår examen philosophicum (exphil) og examen facultatum (exfac), hver på 10 studiepoeng. I de 180 studiepoengene skal det inngå et fag/en emnegruppe på minst 80 studiepoeng. Minst 30 av disse poengene skal være fordypning/spesialisering. Hva som er fordypning/spesialisering, er definert i de enkelte studieplanene.

For å begynne på en disiplinbasert *mastergrad* må minst 80 poeng i bachelorgraden være hentet fra ett fag/én emnegruppe. Minst 30 av de 80 poengene må være på 200-nivå.

Den foreliggende studieplanen er tilpasset rammekravene for en bachelorgrad og opptakskravene for en disiplinbasert mastergrad. Studieplanen tar også hensyn til den revisjonen av skolefaget KRL som ble gjennomført våren 2002.

Emnegruppen KRL i en bachelorgrad

Studieplanen er samlet sett en del av anbefalt plan for *emnegruppen KRL* i en bachelorgrad. Den legger vekt på å være skole- og yrkesrelevant. Sammen med exphil ivaretar planen hele fagfeltets bredde og integritet.

50 poeng KRL

Planen omfatter til sammen 50 poeng på 100-nivå. Emner på 100 og 200-nivå kan byttes ut med KRL-relaterte emner på samme nivå fra andre institusjoner i inn- og utland. Det er fullt mulig å ta mer enn 80 poeng KRL innenfor en bachelorgrad. Studiet kan suppleres med andre KRL-emner eller med emner fra teologistudiet.

60 poeng KRL

For å få plass til KRL som det andre skolefaget i en bachelorgrad, kan noen studenter ønske å ta 60 poeng KRL. Da anbefaler fakultetet å supplere de 50 poengene på 100-nivå med et emne

på 200-nivå, for eksempel KRL 201, som ikke skal kollidere med undervisningen på 100-nivå. Tilsvarende vil gjelde for KRL 225.

KRL og teologistudiet

Samme eller tilsvarende emnegruppe i KRL inngår også som en del av teologistudiet (jf. studieplan for teologi og for kateketutdanning). De tre første årene av teologistudiet oppfyller opptakskravene til en disiplinbasert mastergrad i Kristendomskunnskap. På denne måten er KRL-, kristendoms- og teologistudiet samordnet ved fakultetet.

Frittstående emner i en bachelorgrad

Ut fra den foreliggende studieplanen er det også mulig å velge frittstående emner. Emner fra planen kan brukes til å øke bredden eller dybden i andre emnegrupper enn KRL, eller til å fylle opp med studiepoeng som måtte mangle innenfor en bachelorgrad.

Oppbygningen av planen

Studieplanen gir en oversikt over KRL-emner på 100-nivå. Hvert emne utgjør 10 studiepoeng. Emnene er ordnet i to faste, anbefalte emnekombinasjoner: *KRL 111 – Grunnstudier I* (30 studiepoeng) og *KRL 112 – Grunnstudier II* (20 studiepoeng). Disse emnekombinasjonene har mappevurdering som vurderingsform. Under KRL 111 og KRL 112 formuleres også de *studiekravene* som må oppfylles for å få mappevurdering (jf. nedenfor).

De enkelte emnene betegnes med en bokstavkode og et tresifret tall. Bokstavkoden refererer til en emnegruppe (KRL), mens første *siffer* markerer fordypningsnivå/spesialisering: 1 står for 100-nivå. 2 står for 200-nivå osv. *Pensumlitteraturen* er plassert under de enkelte emner.

Litteraturlistene:

* i margen betyr at artikkelen eller bokutdraget er del av kopisamling for grunnstudier I eller II .
Kopisamlingen fås kjøpt i MFs Litteraturtjeneste.

L i margen betyr at boka eller heftet fås kjøpt i MFs Litteraturtjeneste

Overordnede mål

Studiene av KRL på 100-nivå (grunnstudiene) har som overordnede mål

- å gi grundig kunnskap om Bibelen og om kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- å gi kunnskap om andre religioner og livssyn som levende kilde for tro, moral og livstolkning
- å gi grunnlag for faglig og didaktisk god undervisning
- å stimulere til en etisk grunnholdning i yrkesutøvelsen
- å stimulere til selvstendig innsats, kritisk vurdering og til en integrert faglig helhetsforståelse
- å gi grunnlag for videre studier i kristendoms kunnskap, religionskunnskap, livssynskunnskap og teologi

Mål og innhold

De felles, overordnede målene søkes realisert ved at studentene arbeider med KRL-emner på 100-nivå, i faste kombinasjoner eller som frittstående emner.

Faste emnekombinasjoner

For å få mappevurdering må studentene velge faste emnekombinasjoner (KRL 111 og KRL 112) og oppfylle de tilhørende studiekravene (jf. nedenfor). KRL 111 og KRL 112 er fakultetets ordinære studietilbud på 100-nivå.

KRL 111– Grunnstudier I

KRL 111 utgjør 30 studiepoeng. Den gir både en innføring i KRL og et grunnlag for videre studium innenfor emnegruppen KRL.

Vektingen av de ulike fagkomponentene er i hovedsak i samsvar med vektingen innenfor skolefaget KRL. Unntaket er etikk og filosofi. Noe etikk er integrert i KRL 101A og i KRL 102B, men hoveddelen av etikk og filosofi dekkes gjennom Examen philosophicum (exphil), som har egen studieplan.

Oppbygningen av KRL 111 framgår av følgende tabell.

KRL 111 – Grunnstudier I		
EMNE	DELEMNER	Studiepoeng
KRL 101 – Bibelfag og didaktikk	A. Bibelfag (GT og NT)	8
	B. Fagdidaktikk	2
KRL 102 – Kristen tro og livstolkning	A. Kristendommens historie	5
	B. Kristen livstolkning i dag	5
KRL 103 – Religionsvitenskap, livssynskunnskap, livstolkning	A. Livstolkningsteori	1
	B. Religionsvitenskap	6,5
	C. Livssynskunnskap	2,5

Studiekrav

(Jf. nedenfor, Organisering og arbeidsformer og Vurdering, s.17-18 og s.18-19.)

For å få mappevurdering av *KRL 111* må den enkelte student

- være organisert i og delta i en basisgruppe
- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- bestå en skriftlig prøve i bibelkunnskap. Prøven vurderes til godkjent/ikke godkjent. Ved ikke godkjent kan studenten gå opp til ny prøve én gang i samme semester
- levere øvingsoppgave i livstolkningsteori
- skrive en kort rapport (ca 1 s) knyttet til ekskursjon til moske, synagoge eller lignende
- skrive seks mindre oppgaver innen gitte frister. Det fastsettes hvert semester hvilke delemner disse skal hentes fra
- ha fått godkjent to til tre individuelle kortinnleveringer eller kortprøver. Det fastsettes hvert semester hvor mange og hvilken form disse skal ha. I de tilfeller innleveringene eller prøvene ikke godkjennes, kan studenten levere en ny besvarelse én gang til i samme semester
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudene er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

KRL 112 – Grunnstudier II

KRL 112 utgjør 20 studiepoeng. Studiet supplerer KRL 111, gir utvidede kunnskaper i KRL og skal danne grunnlag for videre studier på 200-nivå. Fakultetet anbefaler at studentene tar KRL 111 før KRL 112. KRL 104A krever forkunnskaper tilsvarende KRL 101A.

Vektingen av de ulike fagkomponentene er i hovedsak i samsvar med vektingen innenfor skolefaget KRL.

Studenter som ønsker 60 poeng KRL, anbefales å utvide KRL 112 med 10 poeng KRL på 200-nivå (jf. ovenfor).

Oppbygningen av KRL 111 framgår av følgende tabell.

KRL 112 – Grunnstudier II		
EMNE	DELEMNER	Studiepoeng
KRL 104 – Bibelfag og religionspedagogikk	A. Bibelfag (GT og NT)	7
	B. Religionspedagogikk	3
KRL 105 – Konfesjonskunnskap, kristen livstolkning i dag, religionsvitenskap	A. Konfesjonskunnskap	2
	B. Kristen livstolkning i dag	4
	B. Religionsvitenskap	4

Studiekrav

(jf. nedenfor, Organisering og arbeidsformer og Vurdering, s. 17-18 og s.18-19).

For å få mappevurdering av *KRL 112* må den enkelte student

- være organisert i og delta i en basisgruppe
- delta på minst 75 % av seminarsamlingene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- skrive fire oppgaver innen gitte frister. Det fastsettes hvert semester hvilke delemner disse skal hentes fra
- ha fått godkjent to individuelle kortinnleveringer eller kortprøver. Det fastsettes hvert semester hvilken form disse skal ha. I de tilfeller innleveringene eller prøvene ikke godkjennes, kan studenten levere en ny besvarelse én gang til i samme semester
- delta i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudene er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Frittstående emner

KRL 101-105 kan også studeres som frittstående emner. I så fall får en ikke mappevurdering. Vurderingen skjer da i form av avsluttende skriftlig(e) prøve(r) (jf. nedenfor, s.19).

KRL 101 – Bibelfag og didaktikk

KRL 101 er organisert i to delemner: *A. Bibelfag* (8 studiepoeng), med lik vekt på Det gamle og Det nye testamente, og *B. Fagdidaktikk* (2 studiepoeng).

A. Bibelfag (8 studiepoeng)

Studiet av Det gamle (GT) og Det nye testamente (NT) presenterer og drøfter de bibelske skrifter, deres tilblivelse, innhold samt deres bruk og betydning. Fagene rommer tradisjonelt språk (hebraisk og gresk), innledningsvitenskap, historisk bakgrunn, bibelteologi, tekstanalyse samt tekst- og kanonhistorie. I delemnet er det lik vekt på Det gamle og det nye testamente.

I KRL 101 studeres bibelfag med særlig vekt på bibelkunnskap, innledningsvitenskap, historie, tekst- og kanonhistorie og bibelteologi.

Studiet av Det gamle og Det nye testamente har som felles mål å gi

- kjennskap til Bibelen som helhet, til grunnlaget for å tale om denne helheten, til kirkelig og pedagogisk bruk av Bibelen og til hvordan Bibelen gir hjelp til livstolkning
- kjennskap til Bibelens tekst- og kanonhistorie, til hovedtrekk i Bibelens historie i Norge og til aktuell oversettelsesproblematikk

LITTERATUR

Hvalvik, Reidar og Terje Stordalen: "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo: Det norske bibelselskap, 1999, s. 19-64, 385-470

- * Myhre, Klara: "'Guds barnet klager ei?' Salmene i Det gamle testamente og i kristendomsundervisningen" i *Veiviser til verdier : fagdidaktiske artikler om Bibelen i grunnskolen* / redaktør Axel Smith, Hans Kvalbein og Brynjar Haraldsø. [Oslo]: MF-bok : Verbum forlag, 1992, s. 113-128

Skarsaune, Oskar: "Et utvalg" i *Da Skriften ble åpnet : den første kristne tolkning av Det gamle testamente*. Oslo: Den norske israelsmisjon/Nye Luther, 1987, s. 57-107

Se også vedlegg 1: Bibelutgaver og hjelpemidler s. 21

Studiet av Det gamle testamente skal gi

- bibelkunnskap: oversikt over innholdet i 1. Mosebok, 2. Mosebok 1–34, 5. Mosebok, Josva 1–8 og 23–24, Dommerne 1–8, Rut, 1.–2. Samuelsbok, 1. Kongebok, 2. Kongebok 1–5 og 14–25, Salme 1–41 og 110–150, Amos og Jona
- kjennskap til sjangerspørsmålet knyttet til GTs historieverk, historiske noveller, poetiske bøker og profetbøker
- god kunnskap om 1. Mosebok, Salmenes bok og Jesajaboken
- oversikt over Israels historie i gammeltestamentlig tid og metodiske problemer knyttet til en slik historie
- kjennskap til utvalgte emner fra gammeltestamentlig teologi

LITTERATUR

Anførte skrifter fra *Bibelen*.

Hvalvik, Reidar og Terje Stordalen: "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo: Det norske bibelselskap, 1999, s. 69-118, 138-151

Stordalen, Terje, Kåre Berge, Arvid Tångberg og Magnar Kartveit: "Et utvalg" i *Det Gamle testamentet : analyse av tekstar i utval*. 2. utg. / redaktør Magnar Kartveit. Oslo: Samlaget, 2000, s. 25-35, 73-87, 148-152, 231-241, 256-259, 313-320

- * Albrektson, Bertil og Helmer Ringgren: "Bibelteologiska grundbegrepp" i *En bok om Gamla testamentet*. 5. omarb. uppl. Malmö: Gleerup, 1992, s. 85-103
- * Lindström, Fredrik: "De bibelske salmer som bibelsk teologi" i *Bibelsk teologi* / redaktør Sigfred Pedersen. Århus: Aarhus Universitetsforlag, 2000, s. 75-96
- * Skjeggstad, Marit: "Israels historie" i *Norsk teologisk tidsskrift* 97, no. 4 (1996), s. 204-218.
- * Tångberg, Arvid: "Israels tilblivelse : fra diskusjonen om Israels eldste historie i nyere forskning" i *Midtøsten forum* 9, no. 1 (1995), s. 30-32.
Se også vedlegg 1: Bibelutgaver og hjelpemidler s.21.

Studiet av Det nye testamentet skal gi

- bibelkunnskap: oversikt over innholdet i Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Johannesevangeliet, Apostlenes gjerninger, Romerbrevet, 1 Korinterbrev, Hebreerbrevet og Johannes' åpenbaring
- kjennskap til evangeliene tilblivelse og det synoptiske problem
- kjennskap til sjangerspørsmålet knyttet til evangeliene, Apostlenes gjerninger, brevene og Johannes' åpenbaring
- god kunnskap om Matteusevangeliet, Lukasevangeliet, Johannesevangeliet og Romerbrevet
- kjennskap til nytestamentlig tidshistorie
- kjennskap til Jesu liv og historiske problemer knyttet til dette
- oversikt over kristendommens eldste historie

LITTERATUR

Anførte skrifter fra *Bibelen*.

Hvalvik, Reidar og Terje Stordalen: "Et utvalg" i *Den store fortellingen : om Bibelens tilblivelse, innhold, bruk og betydning*. Oslo: Det norske bibelselskap, 1999, s. 176-200, 211-299, 342-348, 368-382

Sandnes, Karl Olav og Oskar Skarsaune: *Mannen som ble Messias*. [Oslo]: Undervisningsredaksjonen NRK, 2000

Se også vedlegg 1: Bibelutgaver og hjelpemidler s.21

B. Fagdidaktikk (2 studiepoeng)

Fagdidaktikken arbeider med undervisningsspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Studiet av fagdidaktikk skal gi

- god kunnskap om bakgrunnen og grunnlaget for KRL-faget

- god kunnskap om KRL-fagets hovedoppgaver
- kjennskap til lærerrollen og til et kristent syn på barnet
- god kunnskap om utvalgte didaktiske spørsmål
- kjennskap til den kristne elementærundervisningens innhold

LITTERATUR

Mogstad, Sverre Dag og Levi Geir Eidhamar: "Kap. 1-3 og 5-11" i *Fag, identitet og fortelling: didaktikk til kristendomskunnskap med religions- og livssynsorientering*. 2. utg. Oslo: Universitetsforl., 1999, s. 13-49, 73-217

KRL 102 – Kristen tro og livstolkning

KRL 102 er organisert i to like store delemner: A. *Kristendommens historie* (5 studiepoeng) og B. *Kristen livstolkning i dag* (5 studiepoeng). Emnet handler om kristendommen som livstolkning i historien og i dag.

A. Kristendommens historie (5 studiepoeng)

Studiet av kristendommens historie (KH) omfatter hovedtrekk av den kristne kirkes historie fra begynnelsen til våre dager, norsk kirkehistorie og konfesjonskunnskap. KH er et historisk fag som drøfter og fremstiller kristendommens utbredelse, de historiske prosesser i kirkens institusjoner, kirkens praksis (som liturgi, misjon og diakoni), teologi og tros- og fromhetsliv, gjerne under perspektivet bibelens virkningshistorie. Faget omfatter også kirkens historiske forhold til samfunn og kultur, og hvilken virkning kristendommen har hatt i de troendes liv og levnet.

I dette emnet omfatter studiet historien om den kristne kirkes opprinnelse, kristendommens historie i Europa til og med reformasjonen og norsk kirkehistorie fram til ca. 1940. Det legges vekt på studiet av kristen tro, fromhet og livstolkning og deres uttrykk i kirkelig praksis, kunst og arkitektur.

Studiet av kristendommens historie skal gi

- kjennskap til kristendommen som kulturarv og som levende kilde for tro, moral og livstolkning gjennom tidene
- oversikt over viktige utviklingslinjer i kristendommens historie i Europa til og med reformasjonen
- kjennskap til de ulike perioder av kirkens og kristendommens historie i Norge fram til ca. 1940
- oversikt over uttrykk for kristen tro, fromhet og livstolkning i disse periodene i salmer, kunst og arkitektur
- evne til å redegjøre for og drøfte et historisk forløp

LITTERATUR

Haraldsø, Brynjar: "Et utvalg" i *Kirke og misjon gjennom 2000 år : allmenn kirke- og misjonshistorie*. Oslo: Lunde, 1997, s. 13-26, 28-30, 35-45, 47, 49-66, 69-71, 77-90, 91-120, 127-143, 149-183

Oftestad, Bernt T., Jan Schumacher og Tarald Rasmussen: "Et utvalg" i *Norsk kirkehistorie*. 2. utg. Oslo: Universitetsforl., 1993, s. 13-53, 62-80, 90-263

Danbolt, Gunnar og Mabel Kjerschow: "Et utvalg" i *Billedspor : kunst- og kulturhistorie*, vol. 1. Vollen: Tell, 1996, s. 90-99, 114-149
"Salme nr.: 1, 45, 59, 172, 222, 322, 487, 492, 518, 641, 741, 780" i *Norsk salmebok*. Oslo: Verbum, 1985 eller senere opplag, s. ikke angitt
"Salme nr.: 40" i *Salmer 1997 : tillegg til Norsk salmebok*. [Oslo]: Verbum, 1997 eller senere opplag, s. ikke angitt

B. Kristen livstolkning i dag (5 studiepoeng)

Kristen livstolkning i dag skal bidra til å framstille og drøfte den kristne tro slik at den kan bli relevant for mennesker i dag.

Kristen livstolkning i dag omfatter et studium av sentrale tema i kristen dogmatikk og etikk. Delemnet gir oversikt over kristen tro og etikk som livstolkning, kjennskap til sammenhengen mellom etikk, religion og livssyn og til etiske og trosmessige forskjeller mellom kristendommen og andre religioner og livssyn. Andre sentrale tema er luthersk kristendomsforståelse, de oldkirkelige trosbekjennelsene og Luthers lille katekisme og nyere salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning.

Studiet av kristen livstolkning i dag skal gi

- kjennskap til kristen tro og etikk som livstolkning med utgangspunkt i den apostoliske trosbekjennelse, den nikenske trosbekjennelse og Luthers lille katekisme
- god kunnskap om bruk av Bibelen i dogmatikken, om det kristne gudsbilde og om kristen forståelse av allmenn og spesiell åpenbaring, skapelse og frelse, kristendommen og religionene
- god kunnskap om skapelsesteologi og menneskesyn
- kjennskap til salmediktning som uttrykk for kristen livstolkning
- god kunnskap om grunnlaget for kristen etikk og om forholdet mellom kristen og annen etikk
- kjennskap til ulike tilnæringsmåter i etikken og til etisk metode
- god kunnskap om politisk etikk

LITTERATUR

Dogmatikk som kristen livstolkning

Brunvoll, Arve: "De oldkirkelige trosbekjennelsene" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter*. Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag, s. 17-31 (Finnes også i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennelsesskrifter* / redaktør Jens Olav Mæland. Oslo: Lunde, 1985 eller senere opplag, s. 15-21)

Brunvoll, Arve: "Luthers lille katekisme" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter*. Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag, s. 98-148 (Finnes også i *Konkordieboken*, s. 277-295)

Jensen, Oddvar Johan: "Et utvalg" i *Katekismens teologi*. 1. og 2. opplag. Oslo: Credo, 1994 og 1997, s. 37-71

Henriksen, Jan-Olav: "Et utvalg" i *Guds virkelighet : hovedtrekk i kristen dogmatikk*. Oslo: Luther, 1994, s. 15-141

"Salme nr.: 104, 196" (eller tilsvarende salmer) i *Norsk salmebok*. Oslo: Verbum, 1985 eller senere opplag, s. ikke angitt, eller tilsvarende

"Salme nr.: 2, 22, 41, 45, 113" (eller tilsvarende salmer) i *Salmer 1997 : tillegg til Norsk salmebok*. [Oslo]: Verbum, 1997 eller senere opplag, s. ikke angitt, eller tilsvarende.

Etikk som kristen livstolkning

Brunvoll, Arve: "De oldkirkelige trosbekjennelsene" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter*. Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag, s. 17-31 (Finnes også i *Konkordieboken*, s. 15-21)

Brunvoll, Arve: "Luthers lille katekisme" i *Den Norske kirkes bekjennelsesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter*. Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag, s. 98-148 (Finnes også i *Konkordieboken*, s. 277-295)

Jensen, Oddvar Johan: "Et utvalg" i *Katekismens teologi*. 1. og 2. opplag. Oslo: Credo, 1994 og 1997, s. 75-90

Heiene, Gunnar og Svein Olaf Thorbjørnsen: "Et utvalg" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk*. [2. utg.]. Oslo: Universitetsforl., 2001, s. 19-26, 48-141, 267-288

KRL 103 – Religionsvitenskap, livssynskunnskap, livstolkning

KRL 103 er organisert i tre delemner: *A. Livstolkningsteori* (1 studiepoeng), *B. Religionsvitenskap* (6,5 studiepoeng) og *C. Livssynskunnskap* (2,5 studiepoeng).

A. Livstolkningsteori (1 studiepoeng)

Livstolkningsteori gir et overgripende, tverrfaglig perspektiv på religions- og livssynsstudiet generelt og på emnene på 100-nivå spesielt. Arbeidet med delemnet gir et grunnlag for å forstå Bibelen, kristendommen, andre religioner og livssyn, etikk og filosofi som ulike former for livstolkning.

Studiet av livstolkningsteori skal gi

- kjennskap til det teoretiske grunnlag for å tale om kristendommen og andre religioner og livssyn som livstolkning
- evne til å bruke livstolkningsteori i møte med materiale fra Bibelen, kristendommen og andre religioner og livssyn

LITTERATUR

- L Gravem, Peder: "Livstolkning" i *Prismet : pedagogisk tidsskrift* 47, no. 6 (1996), s. 235-273.

B. Religionsvitenskap (6,5 studiepoeng)

Religionsvitenskap gir en beskrivelse av religionenes historie fram til i dag og beskriver deres særpreg når det gjelder tro, kultus og plass i dagens samfunn. De enkelte religioner behandles i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i en norsk sammenheng. Fra en mer generell synsvinkel behandler delemnet også fenomenet religion, religion som livstolkning, menneskets religiøsitet og dets søken etter mening.

Studiet av religionsvitenskap skal gi

- god kunnskap om hinduisme, buddhisme, jødedom og islam
- kjennskap til disse religionene i Norge i dag

LITTERATUR

- Rian, Dagfinn og Levi Geir Eidhamar: "Et utvalg" i *Jødedommen og islam*. 2. utg. Kristiansand: Høyskoleforl., 1999, s. 16-101, 123-219
- Jacobsen, Knut A. og Notto R. Thelle: "Et utvalg" i *Hinduismen og buddhismen*. Kristiansand: Høyskoleforl., 1999, s. 37-131, 177-266, 305-316
- Vogt, Kari, Dagfinn Rian og Knut A. Jacobsen: "Et utvalg" i *Verdensreligioner i Norge* / redaktør Knut A. Jacobsen. Oslo: Universitetsforlaget, 2001, s. 44-69, 87-122, 138-163, 188-209

C. Livssynskunnskap (2,5 studiepoeng)

Livssynskunnskap gir en beskrivelse av ulike livssyn og deres historiske bakgrunn. De enkelte livssyn behandles i samsvar med deres selvforståelse og i lys av deres aktualitet i en norsk sammenheng. Studiet inkluderer også en drøfting av fenomenet livssyn, dets relasjon til livstolkning og religion og mer generelt til menneskers søking etter mening.

Studiet av livssynskunnskap skal gi

- kjennskap til hva et livssyn er, til forholdet mellom begrepene religion, livssyn og livstolkning, og til religionenes og livssynenes betydning for kultur og samfunn
- kjennskap til den historiske bakgrunnen for livssynsmangfoldet
- god kunnskap om humanisme og naturalisme som livssyn/livstolkninger
- kjennskap til human-etikk og til Human-Etisk Forbund
- kjennskap til marxisme, nazisme, feminisme og økosofi som livssyn/livstolkninger
- kjennskap til dikt eller sanger som uttrykker livssyn

LITTERATUR

- * Hegstad, Harald: Religion som sosialt fenomen. MF 2002
- Aadnanes, Per M.: "Et utvalg" i *Livssyn*. 3. utg. Oslo: Universitetsforl., 2002, s. 9-50, 107-174
- L Human-Etisk Forbund: *Humanisme : et livssyn*. Oslo: Human-etisk forbund, [199?].
- * Hauge, Astri: *Feminisme : livssyn eller politisk ideologi?* [Oslo]: Det Teologiske Menighetsfakultet, 1997.
- * Næss, Arne: "Økosofi T" i *Økologi, økofilosofi* / redaktør Arne Vinje og Paul Hofseth. [Oslo]: Gyldendal, 1975, s. 150-163
- Cranner, Alf: "Din tanke er fri" i *Treklang : med noter og besifring*. 4. utg. / redaktør Øivin Sønnesyn. Oslo: Norges KFUK-KFUM ; i samarbeid med Norsk Musikkforl., 1997, s. 151
- Pottier, Eugene: "Internasjonalen" i *Vi synger : arbeiderbevegelsens sangbok*. [Oslo]: Tiden : Arbeidernes opplysningsforbund, 1974, s. 132
- Preus, Anne Grete: "Vrimmel" i *Vrimmel*. Oslo: Warner Music Norway, 1996,

KRL 104 – Bibelfag og religionspedagogikk

KRL 104 er organisert i to delemner: A. *Bibelfag* (7 studiepoeng) og B. *Religionspedagogikk* (3 studiepoeng).

A. Bibelfag (7 studiepoeng)

Bibelfag studeres med særlig vekt på tekstanalyse.

Studiet av bibelfag skal gi

- kjennskap til tekstanalytiske tolkningsmetoder
- evne til å anvende disse metodene i analyse av utvalgte bibeltekster

LITTERATUR

Anførte tekster fra *Bibelen*

- L Sandnes, Karl Olav og Karl William Weyde: *Bibelfaglig metode : en innføring*. Oslo, 2002/2003

Se også vedlegg 1: Bibelutgaver og hjelpemidler, s. 21

Tekstutvalget i Det gamle testamente er følgende:

- 1.Mosebok 1,1–2,3; 2,4–3,24; 12,1-9; 22,1-19
- 2. Mosebok 20,1-17
- Salme 8; 23; 46; 51; 110
- Jesaja 6,1-13; 7,1-17; 9,2-7; 11,1-10; 40,1-11; 52,13–53,12

LITTERATUR

Stordalen, Terje, Kåre Berge, Arvid Tångberg og Magnar Kartveit: "Et utvalg" i *Det Gamle testamente : analyse av tekstar i utval.* 2. utg. / redaktør Magnar Kartveit. Oslo: Samlaget, 2000, s. 17-22, 25-69, 73-118, 200-227, 242-286, 291-298, 321-327, 344-379

Tekstutvalget i Det nye testamente er følgende:

- Matteusevangeliet 3,13-17; 5,1-32; 6,1-15; 8,23-9,8; 16,13-23; 21,1-17; 25,31-46
- Lukasevangeliet 10,25-42; 12,13-21; 15,1-32; 18,1-14
- Johannesevangeliet 1,1-18; 2,1-12; 11,1-57
- Romerbrevet 1,1-17; 3,21-4,12; 6,1-14; 8,1-39; 11,1-36; 12,1-8; 13,1-10

LITTERATUR

Kvalbein, Hans: "Et utvalg" i *Fortolkning til Matteusevangeliet. B.1.* Oslo: Nye Luther forlag, 1989 eller senere opplag, s. 40-59, 102-108, 124-158, 164-179, 201-211, 226-236, 252-263

Kvalbein, Hans: "Et utvalg" i *Fortolkning til Matteusevangeliet. B.2.* Oslo: Nye Luther forlag, 1990 eller senere opplag, s. 63-75, 135-144, 223-230

Donahue, John R.: "Et utvalg" i *The Gospel in parable : metaphor, narrative, and theology in the Synoptic Gospels.* [Philadelphia, Penn.]: Fortress, 1990, s. 126-138, 146-162, 176-193

Kvalbein, Hans: "Et utvalg" i *Hovedtanker i Johannes-evangeliet.* Oslo: Lunde, 1970 eller senere opplag, s. 26-33, 47-53, 76-86

- L Hvalvik, Reidar: "Avsnittene til de aktuelle tekstene" i *Romerbrevet : en kommentar.*

Foreløpig utg. Oslo: [MFs skrivestue], 1988, s. ikke angitt

B. Religionspedagogikk (3 studiepoeng)

Religionspedagogikk er i vår tradisjon en del av den systematiske teologi. Disiplinen arbeider med undervisnings- og oppdragelsesspørsmål i skole og kirke i spenningen mellom teori og praksis.

Studiet av religionspedagogikk skal gi

- god kunnskap om skoleteoretiske og oppdragelsesteoretiske grunnlagsspørsmål
- god kunnskap om teologiske begrunnelser for kristen skole, kristen oppdragelse, pedagogisk mandat og forholdet mellom teologi og pedagogikk
- god kunnskap om skolens formål og verdigrunnlag
- kjennskap til hermeneutiske og kommunikasjonsteoretiske spørsmål i forbindelse med undervisning og oppdragelse
- kjennskap til teorier om moralsk og religiøs utvikling
- god kunnskap om lese måter og sjangere

LITTERATUR

Asheim, Ivar og Sverre Dag Mogstad: "Kap. 1-2, 6-8,10" i *Religionspedagogikk : tolkning, undervisning, oppdragelse*. [Rev. utg.]. [Oslo]: Universitetsforlaget, 1987, s. ikke angitt
Svensen, Åsfrid: "Et utvalg" i *Tekstens mønstre : innføring i litterær analyse*. Oslo: Universitetsforl., 1985 eller senere opplag, s. 19-56, 83-128, 170-218 (Sidetallene er hentet fra 9. opplag 1997)

KRL 105 – Konfesjonskunnskap, kristen livstolkning i dag, religionsvitenskap

KRL 105 er organisert i tre delemner: *A. Konfesjonskunnskap* (2 studiepoeng), *B. Kristen livstolkning i dag* (4 studiepoeng) og *C. Religionsvitenskap* (4 studiepoeng).

A. Konfesjonskunnskap (2 studiepoeng)

I konfesjonskunnskapen studeres både de kristne kirkesamfunns historiske bakgrunn og deres aktuelle utforming i dag. Kirkesamfunnenes tro, lære og praksis er ofte preget av deres historiske utgangspunkt. Samtidig bidrar konfesjonskunnskapen til et økumenisk perspektiv på studiet av den kristne tro og lære i dag (dogmatikken). I studiet av kristenhetens mangfold behandles også noen nyreligiøse bevegelser med røtter i kristendommen.

Studiet av konfesjonskunnskap skal gi

- kjennskap til de viktigste kristne kirkesamfunn og deres historiske bakgrunn
- kjennskap til kirkesamfunnenes lære som ulike varianter av kristen livstolkning
- kjennskap til de ulike kirkesamfunnenes trosuttrykk
- kjennskap til nyreligiøse bevegelser med røtter i kristendommen

LITTERATUR

Austad, Torleiv, Bernt T. Oftestad og Paul Leer-Salvesen: "Et utvalg" i *Det Kristne Norge : innføring i konfesjonskunnskap* / redaktør Helje Kringlebotn Sødal. Kristiansand: Høyskoleforl., 2002, s. 9-32, 36-37, 42-56, 63-77, 155-189, 199-210, 255-285, 299-321

B. Kristen livstolkning i dag (4 studiepoeng)

I delemnet Kristen livstolkning i dag studeres kristen troslære og etikk med utgangspunkt i en luthersk kristendomsforståelse. I troslære ligger vekten på sentrale emner fra andre og tredje trosartikkel og disse emners plassering i en økumenisk sammenheng. I etikk behandles utvalgte grunnlagsspørsmål i kristen etikk og etisk argumentasjon relatert til konkrete etiske emner.

Studiet av kristen tro i dag skal gi

- kjennskap til Den augsburgske bekjennelse og dens betydning for kristen dogmatikk og etikk
- god kunnskap om sentrale emner fra troslæren knyttet til andre og tredje trosartikkel
- evne til å plassere emner fra troslæren i en økumenisk sammenheng
- god kunnskap om utvalgte emner fra områdeetikken
- evne til å bruke etisk metode i arbeid med emner fra områdeetikken

LITTERATUR

Brunvoll, Arve: "Den augsburgske bekjennelse (art.1-20 og art. 28)" i *Den Norske kirkes bekjennesskrifter : ny oversettelse med innledning og noter*. Oslo: Lunde, 1972 eller senere opplag, s. 32-60, 86-96 (Finnes også i *Konkordieboken : den evangelisk-lutherske kirkes bekjennesskrifter*. Ny norsk oversettelse / redaktør Jens Olav Mæland. Oslo: Lunde, 1985 eller senere opplag, s. 23-39, 53-58)

Henriksen, Jan-Olav: "Et utvalg" i *Guds virkelighet : hovedtrekk i kristen dogmatikk*. Oslo: Luther, 1994, s. 142-284

Heiene, Gunnar og Svein Olaf Thorbjørnsen: "Et utvalg" i *Fellesskap og ansvar : innføring i kristen etikk*. [2. utg.]. Oslo: Universitetsforl., 2001, s. 142-266

L "Et utvalg" i *Felleserklæring om rettferdiggjørelseslæren*. Oslo: Mellomkirkelig råd, 1997 eller senere opplag, s. 11-16

* "Et utvalg" i *Nådens fellesskap : rapport fra samtalen mellom Metodistkirken i Norge og Den norske kirke*. Oslo, : Kirkens informasjonstjeneste, 1994, s. 15-27

C. Religionsvitenskap (4 studiepoeng)

Studiet omfatter arbeid med begreper og metoder som blir brukt i studiet av religioner, med religionsfenomenologi, religionsmøte og nyreligiøsitet og med spørsmål knyttet til religions- og livssynsdialog. Perspektivet på studiet er forståelsen av religioner som levende kilde for tro og livstolkning.

Studiet av religionsvitenskap skal gi

- kjennskap til religionsvitenskapelige begreper, metoder og problemstillinger
- kjennskap til noen religionsfenomenologiske emner
- kjennskap til etikk i religionsmøte

- kjennskap til spørsmål knyttet til religions- og livssynsdialog
- kjennskap til nyreligiøsitet

LITTERATUR

Religionsfenomenologi

- * Kværne, Per: "Tanker omkring studiet av religion" i *Religionshistorie og religionsundervisning : noen fagdidaktiske synspunkter*. [Trondheim]: Tapir, 1983, s. 9- 29
- Eliade, Mircea: "Et utvalg" i *Det hellige og det profane*. 2. utg. Oslo: Gyldendal, 1994 eller senere opplag, s. 59-127

Nyreligiøsitet

- Aadnanes, Per M.: "Et utvalg" i *Livssyn*. 3. utg. Oslo: Universitetsforl., 2002, s. 195-204, 229-271
- Alver, Bente Gullveig, Ingvild Sælid Gilhus, Lisbeth Mikaelsson og Torunn Selberg: "Et utvalg" i *Myte, magi og mirakel : i møte med det moderne*. Oslo: Pax, 1999, s. 7-21, 43-56, 104-133, 172-182, 200-223

Religionsmøte

- Naguib, Sphinaz-Amal: "Religion og etikk i islamsk lys" i *Mange religioner - én etikk?* / redaktør Lars Østnor. Oslo: Universitetsforl., 1995, s. 78-96
- Lothe, Egil: "Å formidle østlig etikk i et vestlig samfunn", i *Mange religioner - én etikk?* / redaktør Lars Østnor. Oslo: Universitetsforl., 1995, s. 132-150.
- Engelsviken, Tormod: "Tverrkulturell verdiformidling i kristen misjon" i *Mange religioner - én etikk?* / redaktør Lars Østnor. Oslo: Universitetsforl., 1995, s. 116-131

Organisering og arbeidsformer

Organisering, arbeidsformer og vurdering skal bidra til at studentene fra første stund og gjennom hele studiet får en aktiv læringsprosess.

Organisering

Som hovedregel blir studentene organisert i faste grupper.

- *Basisgruppene* er arbeidsgrupper som består av 4-6 studenter. Disse gruppene vil ha flere funksjoner. De skal være et sted for å skrive og diskutere oppgaver, men kan også brukes til kollokvering ved lesing av pensum, til å ”summe” i forbindelse med seminar og forelesninger, osv.
- *Seminargruppene* omfatter 4-6 basisgrupper, det vil si 20-28 studenter, og ledes av en eller flere lærere/studentassistenter. Seminargruppene brukes til undervisning, til veiledning i oppgaveskriving, og til å presentere og drøfte oppgaver og framlegg fra studentene.
- *Storgruppen* er en samling av seminargruppene, og omfatter et helt kull. Her blir det gitt felles undervisning, særlig i form av forelesninger.

Basis- og seminargruppene settes opp av undervisningsadministrasjonen. Informasjon om gruppene gis ved semesterstart.

Studenter som tar KRL 101- KRL 105 som ett eller flere frittstående emner (uten mappevurdering), har anledning til å være med i seminargruppe, med de retter og plikter som det innebærer. Disse studentene anbefales å danne egne kollokviegrupper. Ved studiestart må studentene gi beskjed om de skal ha mappevurdering.

Arbeidsformer

Denne organiseringen legger opp til varierte arbeidsformer som skal bidra til å aktivisere studentene og stimulere læringsprosessen. Arbeidsmåtene vil veksle mellom selvstudium, gruppearbeid og oppgaveskriving, seminar hvor studentene har framlegg, får undervisning og veiledning, stimuleres til samtale om faglige og eksistensielle spørsmål, og forelesninger i storgruppe.

Som ressursbok om arbeidsmåter i studiet brukes: Olga Dysthe, Frøydis Hertzberg og Torlaug Løkensgard Hoel: *Skrive for å lære. Skrivning i høyere utdanning*. Oslo: Abstrakt forlag as 2000.

For studenter som tar KRL 101-KRL 105 som ett eller flere frittstående emner, vil arbeidsmåtene for de fleste være selvstudium og forelesninger i storgruppe, eventuelt supplert med deltakelse i seminargruppe, med de arbeidsformer som der finnes.

Studiekrav

For å få mappevurdering av KRL 111 og KRL 112 må studentene oppfylle de studiekravene som er angitte ovenfor (s. 5 og 6). Studiekravene gjelder bl.a. prøver, oppgaveskriving og fram møte på seminar. Oppgaver og andre studiekrav skal dokumenteres og legges i en *samlemappe*.

For *KRL 111– Grunnstudier I* skal samlemappen inneholde

- seks oppgaver, levert innen fastsatte frister
- bekreftelse på at en har fått godkjent en skriftlig prøve i bibelkunnskap
- bekreftelse på at en har levert øvingsoppgave i livstolkningsteori

- bekreftelse på at en har deltatt ved minst 75% av seminarene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- bekreftelse på at en har fått godkjent de fastsatte kortinnleveringer eller kortprøver
- en kort rapport (ca.1 side) knyttet til en ekskursjon til moske, synagoge eller lignende
- bekreftelse på at en har deltatt i evaluering av studietilbudene

For *KRL 112 – Grunnstudier II* skal samlemappen inneholde

- fire oppgaver, levert innen fastsatte frister
- bekreftelse på at en har deltatt ved minst 75% av seminarene for hvert delemne der det er seminarundervisning
- bekreftelse på at en har fått godkjent de fastsatte kortinnleveringer eller kortprøver
- bekreftelse på at en har deltatt i evaluering av studietilbudene, dersom tilbudene er gjort til gjenstand for evaluering i det aktuelle semester

Nærmere orientering om studiekravene for KRL 111 og KRL 112 blir gitt i undervisningen. Studenter som ikke oppfylder studiekravene innen gjeldende frister, får ikke mappevurdering. Disse blir overført til avsluttende skriftlig eksamen.

Vurdering

Det vil foregå en fortløpende vurdering av studentene og deres studieinnsats, men også evaluering av studietilbudene: av undervisning og veiledning, organisering, studieplaner osv.

I den avsluttende formelle vurderingen av studentene brukes en karakterskala fra A (best) til E (dårligst). Studenter som får F, har ikke bestått.

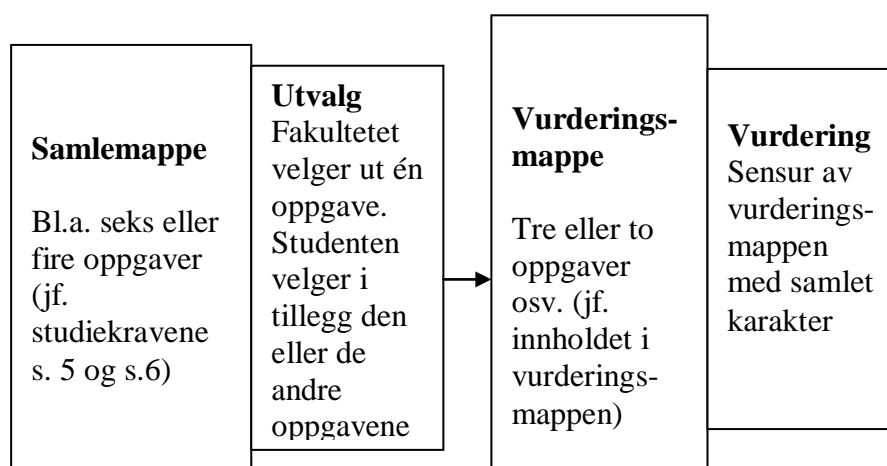
Vurderingskriterier

Den avsluttende vurderingen tar sikte på å prøve studentenes evne til å gjøre rede for relevant fagstoff på en oversiktlig og mest mulig selvstendig måte, og bruke stoffet til å drøfte faglige problemstillinger.

A. Mappevurdering

Når studiekravene er oppfylt, blir den avsluttende vurderingen gjennomført som mappevurdering. Innen fastsatt tid skal hver student levere en *vurderingsmappe*. Oppgavene i vurderingsmappen leveres i to eksemplarer. Det fastsettes én karakter på grunnlag av arbeidene i vurderingsmappen.

Mappevurderingen av KRL 111 og KRL 112 er organisert etter denne modellen:

KRL 111 – Grunnstudier I

Etter at samlemappen er godkjent, bestemmer fakultetet én oppgave og én kortinnlevering/kortprøve som skal legges i vurderingsmappen. Studentene velger ut de to andre oppgavene. Studentene velger de oppgavene som de selv mener er de beste. Lærerne gir ingen konkret veiledning om utvalg av oppgaver.

For KRL 111 skal *vurderingsmappen* inneholde

- bekreftelse på at samlemappen er godkjent (et ferdig utfylt kvitteringsskjema)
- tre av oppgavene fra samlemappen
- én av kortinnleveringene/kortprøvene
- en egenerklæring om at arbeidene i vurderingsmappen er selvstendige. For kontroll kan fakultetet be om at oppgaver leveres elektronisk
- et kort refleksjonsnotat (inntil 1000 ord) der studenten reflekterer over egen læring og begrunner utvalget av oppgaver i vurderingsmappen

Oppgavene til vurderingsmappen kan bearbeides helt fram til fristen for innlevering. Dette gjelder ikke den godkjente kortinnleveringen/kortprøven som skal legges i mappen. Hvis mappen ikke får ståkarakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappen kan da ikke få bedre karakter enn D.

KRL 112 – Grunnstudier II

Etter at samlemappen er godkjent, bestemmer fakultet én oppgave og én kortinnlevering/kortprøve som skal legges i vurderingsmappen. Studenten velger den andre oppgaven, den de selv mener er den beste. Lærerne gir ingen konkret veiledning om utvalg av oppgaver.

For KRL 112 skal *vurderingsmappen* inneholde

- bekreftelse på at samlemappen er godkjent (et ferdig utfylt kvitteringsskjema)
- to av oppgavene fra samlemappen
- en av kortinnleveringene/kortprøvene
- en egenerklæring om at arbeidene i vurderingsmappen er selvstendige. For kontroll kan fakultetet be om at oppgaver leveres elektronisk
- et kort refleksjonsnotat (inntil 1000 ord) om egen læring med utgangspunkt i vurderingsmappen

Oppgavene til vurderingsmappen kan bearbeides helt fram til fristen for innlevering. Dette gjelder ikke den godkjente kortinnleveringen/kortprøven som skal legges i mappen. Hvis mappen ikke får ståkarakter, leveres en bearbeidet mappe innen en nærmere angitt frist. Den reviderte mappen kan ikke få bedre karakter enn D.

B. Avsluttende skriftlig eksamen

Studenter som har avsluttende skriftlig eksamen, kan velge om de vil gå opp i enkeltemner eller om de vil slå sammen flere emner til en større eksamen.

Studenter som velger å gå opp til skriftlig prøve i enkeltemner (KRL 101-105), får en skriftlig prøve på 4 timer. Et unntak er her KRL 104, som kan gis som en prøve på seks timer. Studentene får en eller to oppgaver og en samlet karakter. Hvis det gis to oppgaver, må begge

være bestått for at eksamen skal være bestått. Hvis en oppgave består av flere spørsmål, må svarene på disse samlet vurderes som bestått.

Eksamen i to emner kan slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Eksamen i emnene KRL101, KRL 102 og KRL 103 kan også slås sammen til en 8-timers eksamen. Det gis da en oppgave fra hvert emne og separate karakterer.

Se også vedlegg 2: Godkjente hjelpemidler til avsluttende skriftlig eksamen på 100-nivå, nedenfor s. 22.

Evaluerings av studietilbudene

Studenter og lærere skal være med på en fortløpende evaluering av studietilbudene. Dette er en del av fakultetets system for å sikre og utvikle kvaliteten i utdanningen.

VEDLEGG 1:

Bibelutgaver og hjelpemidler

Bibelutgaver:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

GTs apokryfer:

Det gamle testaments apokryfiske bøker, Oslo: Bibelselskapet 1988. Finnes også i enkelte utgaver av NO 78/85 fra 1993 og senere.

Synopse:

G. Johnstad (red.): *Evangeliesynopse*, Oslo: Bibelselskapet 1993

Bibelordbøker:

G. Johnstad: *Ord i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1987, til NO 78/85 bokmål

G. Johnstad: *Navn i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1983, til NO 78/85 bokmål

O. Grip: *Ord i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1992, til NO 78/85 nynorsk

K.G.: *Bibel-ordbok*, Oslo: Arne Gimnes 1934 eller senere, til NO 30

E. Lehmann: *Ordbok for det Nye testamentet*, Oslo: Lutherstiftelsen 1955, til NT av NN 38

A. Kvalbein: *Bibelord: Ord, navn og begreper i Den hellige skrift*, Oslo: Norsk Bibel 1992, til NB 88

VEDLEGG 2:

Godkjente hjelpemidler til avsluttende skriftlig eksamen på 100-nivå

Bibelutgaver:

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1978, 2. utg. 1985 (eller senere) [= NO 78/85]

Bibelen, Oslo: Bibelselskapet 1930 (bokm.) / 1938 (nyn) [= NO 30 / NN 38]

Bibelen, Oslo: Norsk Bibel 1988 (bokm.) / 1994 (nyn.) [= NB 88 / NN 94]

Tilsvarende internasjonale utgaver kan godkjennes av studieadministrasjonen etter søknad. Før eksamen skal tillegg som ordforklaringer og tidstabell være klippet bort eller forsvarlig plombert.

Synopse:

G. Johnstad (red.): *Evangeliesynopse*, Oslo: Bibelselskapet 1993

Bibelordbok i følgende utgaver:

G. Johnstad: *Ord i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1987, til NO 78/85 bokmål

O. Grip: *Ord i Bibelen*, Oslo: Bibelselskapet 1992, til NO 78/85 nynorsk

K.G.: *Bibel-ordbok*, Oslo: Arne Gimnes 1934 eller senere, til NO 30

E. Lehmann: *Ordbok for det Nye testamentet*, Oslo: Lutherstiftelsen 1955, til NT av NN 38

A. Kvalbein: *Bibelord. Ord, navn og begreper i Den hellige skrift*, Oslo: Norsk Bibel 1992, til NB 88

To av de nevnte bibelutgaver samt synopsen lånes ut. Bibelordbøker og eventuelt andre bibelutgaver må studentene selv bringe med på eksamen. Hjelpemidler skal være helt uten understrekninger og notater.